

Wereldburgerschap: hoe je als school het verschil kunt maken

wereldburgerschap

Door: Tamar Kopmels & Eline Bakker
(Adviseurs Identiteit VOS/ABB)

Doelen workshop

- Bewustzijn vergroten t.a.v. kernwaarden / visie die ten grondslag ligt aan (de uitwerking van) de burgerschapsopdracht
- Kennisverbreding t.a.v. wereldburgerschap
- Bewustzijn vergroten t.a.v. de samenhang tussen wereldburgerschap en de persoonlijke identiteitsontwikkeling van leerlingen

Kies:

- 1 beeld dat staat voor jouw persoonlijke drijfveer om in het onderwijs te werken
- en 1 beeld dat de kernwaarden van jouw school of organisatie uitdrukt

Speeddaten

- Welke beelden / waarden heb je?
- Zijn deze waarden te koppelen aan de burgerschapsopdracht?

kernwaarden

(wereld)burgerschap

Aanscherping burgerschapsopdracht

- De inhoudelijke kern van wat burgerschapsonderwijs zou moeten zijn is vastgelegd (wettelijk en in curriculum.nu).
- Scholen moeten laten zien dat hun onderwijsaanbod herkenbaar, doelgericht en samenhangend is.

wereldburgerschap

Waarom **wereldburgerschap**

- betrekken van levensbeschouwing ('blik op de **wereld**')
- kijk over de grenzen van je eigen **wereld**
- duurzame **wereld** op deze kwetsbare planeet

wereldburgerschap

- Want op (de openbare) school....
 - Heb je de samenleving/**wereld** in het klein
 - Halen we 'de **wereld**' de school in
 - Staan we midden in de **wereld**

VOS ABB
versterkt en verdiept

Werkvorm

**Van
leerling
naar
wereld**

wereldburgerschap

9 UITGANGSPUNTEN

Stevige eigen identiteit

- 1 Wereldburgers zien **kennis-ontwikkeling** als voorwaarde voor volwaardig burgerschap.
- 2 Wereldburgers leren over levensvragen en ontwikkelen zo een persoonlijke **identiteit**.
- 3 Wereldburgers ontwikkelen kritisch en onafhankelijk **denken**.

Verschillen als verrijking

- 4 Wereldburgers oefenen in **dialogo** en laten verhalen samenkomen.
- 5 Wereldburgers zien **diversiteit** als een verrijking voor hun ontwikkeling.
- 6 Wereldburgers verbreden hun horizon en zijn **nieuwsgierig** naar de ander en de wereld.

Midden in de samenleving

- 7 Wereldburgers hebben inspraak, dragen verantwoordelijkheid en oefenen in **democratie**.
- 8 Wereldburgers zijn **actieve spelers** in de buurt, de samenleving en de wereld.
- 9 Wereldburgers zetten zich in voor een duurzame, inclusieve en democratische **samenleving**.

wereldburgerschap

9 RICHTLIJNEN

Want op de openbare school...

- ... is hoe we tegen de **wereld** aankijken het startpunt van burgerschap
- ... halen we de **wereld** de school binnen en staan we midden in de **wereld**
- ... kijken we over de grenzen van het hier en nu, naar de gevolgen voor de **wereld** daar en straks
- ... dragen we zorg voor onze prachtige **wereld** op deze kwetsbare planeet

Zorg voor een integrale aanpak

- 1 Zet een **eigen visie** neer op je inkleuring van wereldburgerschap en breng samenhang aan in wat je al doet.
- 2 Onderzoek hoe wereldburgerschap tot uitdrukking komt in **schoolcultuur** en **pedagogisch klimaat**.
- 3 Licht alle vak- en leergebieden door op raakvlakken met wereldburgerschap en breng blinde vlekken in kaart.

Zet persoonsvorming van leerlingen en leraren op de agenda

- 4 Zet in op de ontwikkeling van een stevige **eigen identiteit** van leerlingen én professionals.
- 5 Werk vanuit **hart en ziel** aan betrokkenheid bij de ander en de samenleving.
- 6 Verzorg **levensbeschouwelijk onderwijs** dat bijdraagt aan de eigen identiteitsontwikkeling van leerlingen.

Benut (lastige) keuzes in de school als oefenplek

- 7 Beschouw **schurende onderwerpen** als startpunt voor een **dialogo**, om democratische vaardigheden te oefenen.
- 8 Beoefen samen de kunst om **vreedzaam conflicten op te lossen** en te leven met verschillen.
- 9 Stel **prioriteiten**, focus en zorg voor structurele evaluatie.

Pak een kaartje...

1. die je aanspreekt of waarover je een 'good practice' te vertellen hebt;
2. en een waarvan je weet dat er voor jouw school/organisatie nog kansen voor verbetering liggen...

VOS ABB
versterkt en verdiept

Werkvorm

**Van
leerling
naar
wereld**

wereldburgerschap

9 UITGANGSPUNTEN

Stevige eigen identiteit

- 1 Wereldburgers zien **kennis-ontwikkeling** als voorwaarde voor volwaardig burgerschap.
- 2 Wereldburgers leren over levensvragen en ontwikkelen zo een persoonlijke **identiteit**.
- 3 Wereldburgers ontwikkelen kritisch en onafhankelijk **denken**.

Verschillen als verrijking

- 4 Wereldburgers oefenen in **dialogo** en laten verhalen samenkomen.
- 5 Wereldburgers zien **diversiteit** als een verrijking voor hun ontwikkeling.
- 6 Wereldburgers verbreden hun horizon en zijn **nieuwsgierig** naar de ander en de wereld.

Midden in de samenleving

- 7 Wereldburgers hebben inspraak, dragen verantwoordelijkheid en oefenen in **democratie**.
- 8 Wereldburgers zijn **actieve spelers** in de buurt, de samenleving en de wereld.
- 9 Wereldburgers zetten zich in voor een duurzame, inclusieve en democratische **samenleving**.

wereldburgerschap

9 RICHTLIJNEN

Zorg voor een integrale aanpak

- 1 Zet een **eigen visie** neer op je inkleuring van wereldburgerschap en breng samenhang aan in wat je al doet.
- 2 Onderzoek hoe wereldburgerschap tot uitdrukking komt in **schoolcultuur** en **pedagogisch klimaat**.
- 3 Licht alle vak- en leergebieden door op raakvlakken met wereldburgerschap en breng blinde vlekken in kaart.

Zet persoonsvorming van leerlingen en leraren op de agenda

- 4 Zet in op de ontwikkeling van een stevige **eigen identiteit** van leerlingen én professionals.
- 5 Werk vanuit **hart en ziel** aan betrokkenheid bij de ander en de samenleving.
- 6 Verzorg **levensbeschouwelijk onderwijs** dat bijdraagt aan de eigen identiteitsontwikkeling van leerlingen.

Benut (lastige) keuzes in de school als oefenplek

- 7 Beschouw **schurende onderwerpen** als startpunt voor een **dialogo**, om democratische vaardigheden te oefenen.
- 8 Beoefen samen de kunst om **vreedsaam conflicten op te lossen** en te leven met verschillen.
- 9 Stel **prioriteiten, focus en zorg** voor structurele evaluatie.

Pak een kaartje...

1. die je aanspreekt of waarover je een 'good practice' te vertellen hebt;
2. en een waarvan je weet dat er voor jouw school/organisatie nog kansen voor verbetering liggen...

DIALOOG

Van
leerling
naar
wereld

wereldburgerschap

9 UITGANGSPUNTEN wereldburgerschap

Stevige eigen identiteit

1 Wereldburgers zien **kennis-ontwikkeling** als voorwaarde voor volwaardig burgerschap.

2 Wereldburgers leren over levensvragen en ontwikkelen zo een persoonlijke **identiteit**.

3 Wereldburgers ontwikkelen kritisch en onafhankelijk **denken**.

Verschillen als verrijking

4 Wereldburgers oefenen in **dialoge** en laten verhalen samenkomen.

5 Wereldburgers zien **diversiteit** als een verrijking voor hun ontwikkeling.

6 Wereldburgers verbreden hun horizon en zijn **nieuwsgierig** naar de ander en de wereld.

Midden in de samenleving

7 Wereldburgers hebben inspraak, dragen verantwoordelijkheid en oefenen in **democratie**.

8 Wereldburgers zijn **actieve spelers** in de buurt, de samenleving en de wereld.

9 Wereldburgers zetten zich in voor een duurzame, inclusieve en democratische **samenleving**.

Want op de openbare school...

- ... is hoe we tegen de **wereld** aankijken het startpunt van burgerschap
- ... halen we de **wereld** de school binnen en staan we midden in de **wereld**

- ... kijken we over de grenzen van het hier en nu, naar de gevolgen voor de **wereld** daar en straks
- ... dragen we zorg voor onze prachtige **wereld** op deze kwetsbare planeet

9 RICHTLIJNEN wereldburgerschap

Zorg voor een integrale aanpak

1 Zet een **eigen visie** neer op je inkleuring van wereldburgerschap en breng samenhang aan in wat je al doet.

2 Onderzoek hoe wereldburgerschap tot uitdrukking komt in **schoolcultuur** en **pedagogisch klimaat**.

3 Licht alle vak- en leergebieden door op raakvlakken met wereldburgerschap en breng blinde vlekken in kaart.

Zet persoonsvorming van leerlingen en leraren op de agenda

4 Zet in op de ontwikkeling van een stevige **eigen identiteit** van leerlingen én professionals.

5 Werk vanuit **hart en ziel** aan betrokkenheid bij de ander en de samenleving.

6 Verzorg **levensbeschouwelijk onderwijs** dat bijdraagt aan de eigen identiteitsontwikkeling van leerlingen.

Benut (lastige) keuzes in de school als oefenplek

7 Beschouw **schurende onderwerpen** als startpunt voor een **dialoge**, om democratische vaardigheden te oefenen.

8 Beoefen samen de kunst om **vreedzaam conflicten op te lossen** en te leven met verschillen.

9 Stel **prioriteiten**, focus en zorg voor structurele evaluatie.

- Het sluit aan bij concrete vragen
- Het komt overal terug
- 'Je doet het al'

Wereldburgers leren over
levensvragen en ontwikkelen zo
een persoonlijke **identiteit**.

VOS ABB
versterkt en verdiept

5

Wereldburgers zien **diversiteit**
als een verrijking voor hun
ontwikkeling.

Workshop 'Wereldburgerschap: hoe je als school verschil kunt
maken' - Bestemming Burgerschap Congres 19 april 2022

Identiteitsontwikkeling als basis voor wereldburgerschap

- Ook, **juíst** op de openbare school
- Bewustwording van 'kijk op de wereld' voor leerlingen én professionals
- Doel is leerlingen te motiveren 'van binnenuit' bij te dragen aan de samenleving

Zet in op de ontwikkeling van een stevige **eigen identiteit** van leerlingen én professionals.

Identiteitsontwikkeling <-> levensbeschouwelijk onderwijs <-> Wereldburgerschap

- Kerndoel 38 (geestelijke stromingen), G/HVO (vormingsonderwijs), vak godsdienst/levensbeschouwing (bijzondere scholen)
- Omgaan met diversiteit
- Filosoferen, nadenken, vragen stellen, dialoog...

Workshop 'Wereldburgerschap: hoe je als school verschil kunt maken' - Bestemming Burgerschap Congres 19 april 2022

6

Verzorg levensbeschouwelijk onderwijs dat bijdraagt aan de eigen identiteitsontwikkeling van leerlingen.

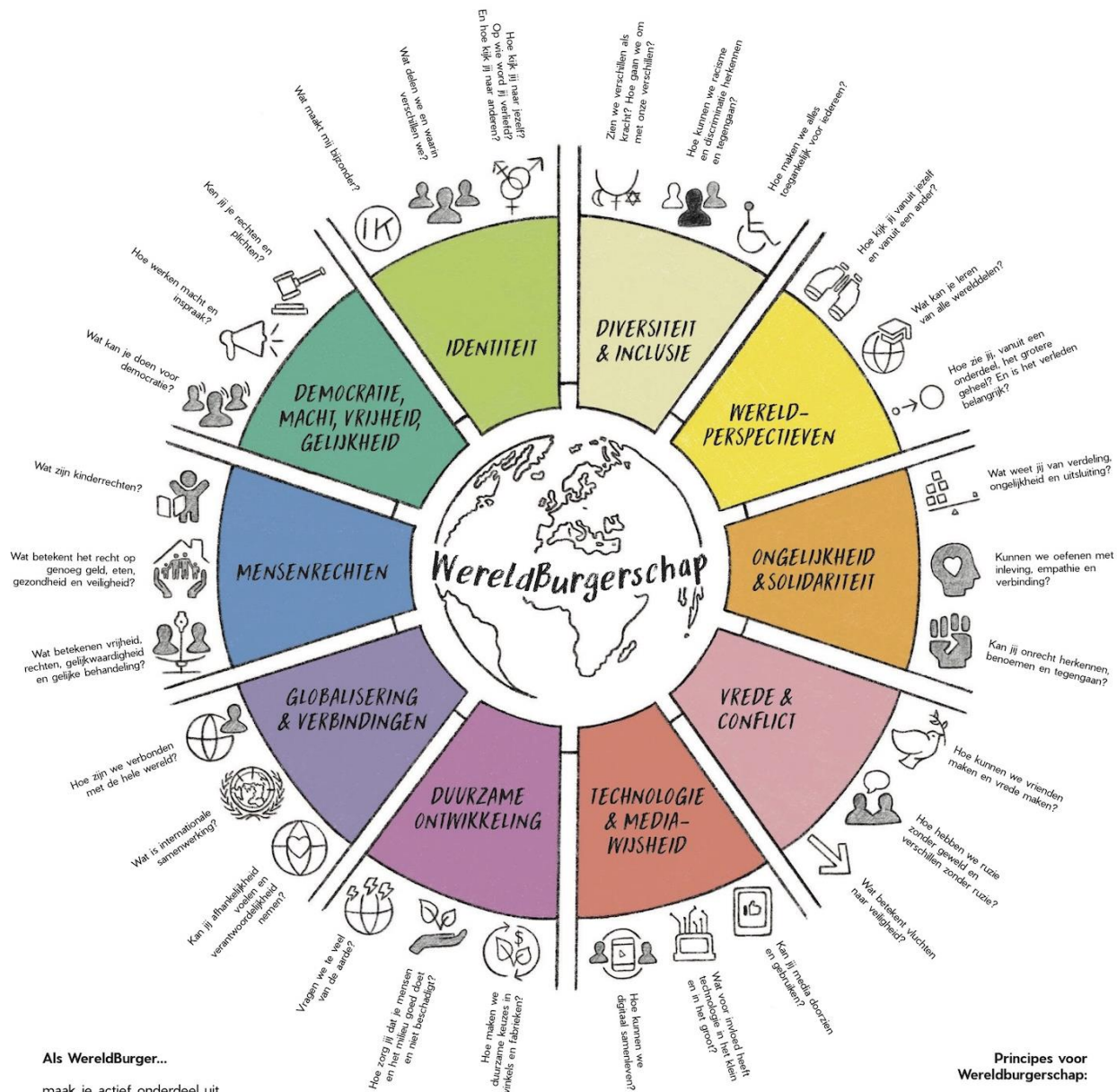
Wat doet VOS ABB?

- Wereldburgerschap als aanknopingspunt/kans voor openbare identiteit en kernwaarden
- Verbinding kernwaarden OO, schoolvisie & burgerschapsopdracht
- Samenwerking met Fawaka Wereldburgerschap

Hoe word je een WereldBurger?

Deze thema's, vragen en principes kan je op school gebruiken:

Doelen workshop

- Bewustzijn vergroten t.a.v. kernwaarden / visie die ten grondslag ligt aan (de uitwerking van) de burgerschapsopdracht
- Kennisverbreding t.a.v. wereldburgerschap
- Bewustzijn vergroten t.a.v. de samenhang tussen wereldburgerschap en de persoonlijke identiteitsontwikkeling van leerlingen

wereldburgerschap

9 UITGANGSPUNTEN

Stevige eigen identiteit

1 Wereldburgers zien kennis-ontwikkeling als voorwaarde voor volwaardig burgerschap.	2 Wereldburgers leren over levensvragen en ontwikkelen zo een persoonlijke identiteit .	3 Wereldburgers ontwikkelen kritisch en onafhankelijk denken .
---	--	---

Verschillen als verrijking

4 Wereldburgers oefenen in dialogo en laten verhalen samenkomen.	5 Wereldburgers zien diversiteit als een verrijking voor hun ontwikkeling.	6 Wereldburgers verbreden hun horizon en zijn nieuwsgierig naar de ander en de wereld.
---	---	---

Midden in de samenleving

7 Wereldburgers hebben inspraak, dragen verantwoordelijkheid en oefenen in democratie .	8 Wereldburgers zijn actieve spelers in de buurt, de samenleving en de wereld.	9 Wereldburgers zetten zich in voor een duurzame, inclusieve en democratische samenleving .
--	---	--

Want op de openbare school...

... is hoe we tegen de **wereld** aankijken het startpunt van burgerschap
... halen we de **wereld** de school binnen en staan we midden in de **wereld**

... kijken we over de grenzen van het hier en nu, naar de gevolgen voor de **wereld** daar en straks
... dragen we zorg voor onze prachtige **wereld** op deze kwetsbare planeet

9 RICHTLIJNEN

Zorg voor een integrale aanpak

1 Zet een eigen visie neer op je inkleuring van wereldburgerschap en breng samenhang aan in wat je al doet.	2 Onderzoek hoe wereldburgerschap tot uitdrukking komt in schoolcultuur en pedagogisch klimaat .	3 Licht alle vak- en leergebieden door op raakvlakken met wereldburgerschap en breng blinde vlekken in kaart.
--	--	--

Zet persoonsvorming van leerlingen en leraren op de agenda

4 Zet in op de ontwikkeling van een stevige eigen identiteit van leerlingen en professionals.	5 Werk vanuit hart en ziel aan betrokkenheid bij de ander en de samenleving.	6 Verzorg levensbeschouwelijk onderwijs dat bijdraagt aan de eigen identiteitsontwikkeling van leerlingen.
---	---	---

Benut (lastige) keuzes in de school als oefenplek

7 Beschouw schurende onderwerpen als startpunt voor een dialogo , om democratische vaardigheden te oefenen.	8 Beoefen samen de kunst om vreedzaam conflicten op te lossen en te leven met verschillen.	9 Stel prioriteiten , focus en zorg voor structurele evaluatie.
---	---	--

openbare scholen waar verhalen samenkomen

Dank voor jullie aandacht!

Contact? Graag!

Tamar Kopmels: tkopmels@vosabb.nl

Eline Bakker: ebakker@vosabb.nl